

Oost-Afrika van 20 maart tot 17 april 2009

Reisverslag van Truus Warrink, portefeuillehouder Afrika

Het doel van een reis naar de projecten die gesteund worden door het IHF is veelzijdig: kennismaking en besprekingen op financieel en organisatorisch terrein met besturen, leerkrachten en soms ook ouders. Het is ook de tijd om te zien, te voelen en te ruiken hoe het in het echt is.

Met die ervaringen en waarnemingen kun je als portefeuillehouder in Nederland met waarheidsgetrouwe en vaak enthousiaste verhalen de sponsors informeren over de school of over het kind waar zij geld voor geven en tegelijk proberen nieuwe sponsors te werven.

Na meestal jarenlang contact te hebben gehad via e-mail, is het een feest de mensen met wie je op afstand werkt in levende lijve te zien. De ontmoeting met de kinderen en de leerkrachten op de diverse scholen en niet te vergeten de Afrikaanse cultuur en het klimaat, maken dat er een onvergetelijke band ontstaat.

Overall ben ik zeer gastvrij ontvangen. Ik mocht in alle klassen komen en foto's maken. Als ik vervoer nodig had, werd het geregeld en ook voor ontspanning werd gezorgd: tijdens de weekends was ik toerist en werd ik meegenomen naar de bezienswaardigheden in de omgeving.

Er vonden serieuze gesprekken plaats over de geschonken gelden, over wat er is bereikt, over hoe de toekomst eruit ziet en over de gesponsorde kinderen. Er zijn nieuwe plannen gesmeed, initiatieven kregen een impuls om nu echt te starten, bestaande projecten kwamen met nieuwe plannen, kortom in deze maand is er zoveel werk verzet en zijn er zoveel plannen gemaakt dat er de komende jaren meer dan genoeg projecten zullen zijn om vanuit het IHF te ondersteunen...

De volgende scholen en projecten heb ik bezocht:

- De Rudolf Steiner School Mbagathi in Nairobi, Kenia
- De Nairobi Waldorf School in Kenia
- De East-African Teacher Development Training in Nairobi, Kenia
- Het Masai sponsorkinderen project in Kenia
- De Hekima Waldorf School in Dar es Salaam, Tanzania
- De nieuwbouw van de Hekima Waldorf School in Goba, Tanzania
- De BD-boerderij in Matenana, Tanzania
- De Waldorf kleuterschool in Arusha, Tanzania.

Truus Warrink
Portefeuillehouder Afrika
t.warrink@internationaalhulpfonds.nl

De Rudolf Steiner School Mbagathi in Nairobi, Kenia

“Wil je mee met het uitje van de 5e en 6e klassers? Ze gaan de Longonot beklimmen, een uitgewerkte vulkaan, zo’n 100 km ten westen van Nairobi.”

En zo liep ik 8 uur na mijn aankomst in Kenia en na een zeer korte nachtrust, met 55 leerlingen en 5 leraren de berg op. Een betere introductie kun je niet bedenken. Zwetend en zuchtend, elkaar moed insprekend in de zinderende hitte onder de strak blauwe lucht, bereikten we de top en keken vol verbazing in de diepe, volledig met bomen begroeide krater. 's Avonds laat weer terug in mijn hutje op het schoolterrein, de school heeft een aantal hutten voor bezoekers, had ik het gevoel al weken in Afrika te zijn.

Een week lang heb ik de school, de kinderen, de leerkrachten en alle medewerkers mogen meemaken. Ik bezocht alle klassen, heb

de vanuit Nederland via het IHF gesponsorde Masai kinderen geobserveerd, sprak met de schoolleiding, het bestuur, de kantoormedewerkers, de boer, de tuinmannen, de timmerlui, kortom, ik heb een aardig beeld gekregen van de school. Ook bezocht ik de Kivulini kleuterschool in de wijk Rongai die onder de vleugels van de Mbagathi school valt.

Ik deelde het ontbijt en het avondeten met de 75 internaatskinderen en lunchte overdag met alle 275 schoolkinderen. Het eten was eenvoudig maar goed. Groenten en fruit komen uit de eigen tuin, de melk van de eigen koeien en het brood voor het ontbijt wordt dagelijks vers gebakken.

Aan het eind van de week, de laatste dag voor de vakantie, was er een groot schoolfeest waar alle klassen aan elkaar en aan de ouders lieten zien wat ze de afgelopen tijd geleerd hadden. Naast presentaties uit het periode onderwijs waren er ook traditionele dansen, muziek en acrobatiek om van te genieten.

De Mbagathi School is een school waar je je als kind heel gelukkig voelt, dat is mijn indruk na deze week.

Truus Warrink
Portefeuillehouder Afrika
t.warrink@internationaalhulpfonds.nl

De Nairobi Waldorf School in Kenia

In de villa wijk KAREN ligt op een groen, bloemrijk en met bomen overschaduwd landgoed de Nairobi Waldorf School. De 58 leerlingen van de school vertegenwoordigen 18 verschillende nationaliteiten en talloze religies. Zij worden, net als ik, bij aankomst hartelijk begroet door Diana, een financieel medewerkster van de school. Daarna gaan de kinderen naar hun lokalen die verspreid over het terrein staan. Ieder lokaal is een houten gebouwtje met een veranda.

Ik breng een bezoek aan iedere klas en maak mee hoe ze les krijgen. Er wordt met aandacht gewerkt, alles ziet er mooi en verzorgd. Ik maak zelfs nog een les over IJsland mee; een gast uit dat land gaf een les over de IJslandse mineralogie.

De klassen zijn klein. De grootste klas heeft 16 leerlingen, de kleinste 5. In de drie kleuterklassen zitten in totaal 25 peuters en kleuters. Naast de 6 klassenleerkrachten, 3 kleuter- en

2 peuterleidsters, zijn er 4 vakleraren en 2 remedial teachers. Een flink aantal kinderen heeft extra zorg nodig en individueel onderwijs.

De ouders zijn niet onbemiddeld en betalen per maand ongeveer 350 euro schoolgeld.

Het probleem van deze school is het lage aantal leerlingen. Er wordt hard aan gewerkt om dit te veranderen.

In diezelfde welvarende wijk bezocht ik de Kileleshwa Waldorf kleuterschool. Deze staat op het terrein waar ooit de eerste vrijeschool in Nairobi begon. Ook hier weer prachtige tuinen, een dierenweide en zelfs een eenden onderkomen met grote vijver.

Schaduwrijke buitenspeelmogelijkheden met veel klimmateriaal, huisjes, zandbakken, en bankjes waar de 45 kleuters vol overgave spelen. Binnen ziet het er prachtig uit. De inrichting is net zo kleurrijk als de kleuters die het hele wereldkleurenpalet vertegenwoordigen.

Een probleem op deze school zijn de 'nannies'! Zij brengen de kleintjes naar school, blijven er de hele dag bij en moeten ervoor zorgen dat hun kindje niets overkomt...

Er wordt nu aan gedacht om onder schooltijd een cursus voor deze meisjes te starten zodat hun oogappeltjes even kunnen spelen zonder individueel toezicht.

Deze twee scholen worden niet ondersteund door het IHF maar het was goed om ze eens te bezoeken en ik heb geprobeerd om het contact tussen de Rudolf Steiner School Mbagathi en de Nairobi Waldorf School te stimuleren. De kleuterjuffies van de vier verschillende scholen hebben soms al gezamenlijke activiteiten.

Truus Warrink

Portefeuillehouder Afrika

t.warrink@internationaalhulpfonds.nl

De East-African Teachers' Development Training in Nairobi, Kenia

De tweede week van mijn verblijf in Kenia had de Rudolf Steiner School Mbagathi vakantie. Geen spelende kinderen, het was heel stil opeens. Lang duurde dit niet want nu kwamen vanuit Oeganda, Tanzania en Kenia de leraren die hier hun tweewekse training kregen; 50 leerkrachten, mannen en vrouwen bevolkten het schoolterrein en het internaat.

Vanuit Zuid-Afrika kwamen twee docenten: Peter van Alphen voor de lagere school docenten en Ann Sharfman voor de kleuterleidsters en vanuit Engeland kwam Simon Shirley, gastdocent voor de lagere schoolleraren.

Deze Waldorf lerarenopleiding wordt gegeven aan hen die in hun eigen land al een opleiding tot leerkracht voltooid hebben en nu drie jaar lang, driemaal per jaar in hun vakantie twee weken les krijgen om op een vrijeschool te kunnen werken.

Het was voor mij een vrolijk weerzien met de Tanzaniaanse collega's. Vorig jaar heb ik

de kleuterleidsters van de Hekima School in Tanzania begeleid. Maryanna, één van hen is tien dagen bij mij thuis te gast geweest en ook haar zag ik weer! Wat hadden we veel uit te wisselen.

Ik heb een week meegedraaid met de lessen die gegeven werden en deed al snel mee met Ann in de kleuterles. Zij vond het een verrijking om haar lessen met mij te bespreken en om delen ervan aan mij over te dragen. Ik had mij hier niet op voorbereid maar na zoveel jaren ervaring in de kleuterklas merkte ik dat het eigenlijk vanzelf gaat. Ik genoot er van!

Bij Peter deed ik mee met de euritmie lessen, iedere dag werd daar mee begonnen.

Ook was ik bij de lessen antroposofie die Peter gaf en het was voor mij zeer leerzaam om dit eens in het Engels te horen. Het fijnste vond ik het laatste onderdeel van de dag: zingen. Met de hele groep werden er onder leiding van Peter (die ook professioneel

dirigent is) vol overgave, uit volle borst en meteen vierstemmig de mooiste liederen gezongen. Favoriet bij de groep en bij mij zijn de Zoeloe liederen uit Zuid-Afrika die mij telkens weer ontroeren als ik ze hoor.

Dat deze teachers' training in een grote behoefte voorziet mag duidelijk zijn.

Veel leerkrachten hebben al hun fel-begeerde Waldorf certificaat. In de nabije toekomst is het de bedoeling dat er mentoren opgeleid worden zodat de cursisten ook praktisch begeleid kunnen worden op hun eigen school.

Truus Warrink

Portefeuillehouder Afrika

t.warrink@internationaalhulpfonds.nl

Het Masai sponsorkinderen project in Kenia

Via het IHF worden op de Rudolf Steiner School Mbagathi, Masai kinderen gesponsord. De sponsors die meestal een peetschap aangaan, zorgen ervoor dat een kind naar school kan en in het internaat kan wonen. Jaarlijks krijgen zij een berichtje over "hun kind", een foto en een tekening of briefje.

In de school heb ik de Masai kinderen die via het IHF gesponsord worden geobserveerd en toen de school aan het einde van de week na een groot feest vakantie kreeg, bracht ik de volgende dag - samen met Judith Brown, schoolleider en leraar klas 8 - de Masai kinderen met de schoolbus naar huis.

Het was een tocht van 4 uur, eerst over asfalt richting Mombasa. Halverwege sloegen we af, Masailand in. Droog, droog, droog! Rode stof die overal doorheen dringt. Mijn haar was rood, mijn kleren, mijn gezicht, alles!

Toen we aankwamen waar de kinderen werden opgehaald, wachtte ons een grote

verrassing. Zo'n veertig Masai, mannen en vrouwen in kleurrijke kleding, stonden ons op te wachten en begonnen te zingen en dansen toen we stoffig en vies uit de bus stapten. Judith en ik werden door een aantal moeders met kleurige sieraden gedecoreerd. Toen mochten we ons even wassen en werd het feest voortgezet. De chieft van het dorp hield een speech, de chieft van de regering hield een

speech – gelukkig werd alles in het Engels vertaald – en daarna kreeg ik het woord en werd dat natuurlijk in het Masai vertaald.

Na een begroeting en een uitgebreid 'dank jullie wel', heb ik iets verteld over Nederland en over het sponsoren van de Masai kinderen. Ook heb ik uitgelegd wat mijn naam (Truus) betekent: zij die de speer doelgericht kan hanteren en dat leverde een lang applaus op.

Daarna vertelde Judith Brown wat over de school en de kinderen. Vervolgens mocht eenieder die wilde naar voren komen om iets te zeggen. Als eerste sprak een moeder haar dank uit en zei dat de kinderen het op de Mbagathi school zo goed hebben. Ze noemde drie punten:

- 1 ze zien er zo gezond uit,
- 2 ze zijn zo zelfbewust en kijken zo helder uit hun ogen,
- 3 ze spreken zo goed Engels.

Alle volgende sprekers spraken hun dank uit en vertelden dat er nog meer ouders waren die hun kinderen ook heel graag op deze school wilden.

Het feest werd besloten met een gezamenlijke maaltijd en tenslotte een fotosessie. Eerst alle kinderen met hun ouders op de foto. Mochten alle kinderen van de wachtlijst ook op foto? Dat mocht! En zo'n 24 fotosessies verder stond er ergens in een hoekje een meisje te huilen: Haar vader was weg met het vee en haar moeder was ziek. Zij zou dus niet op de foto mogen en ook niet naar school... Natuurlijk hebben we ook haar vereeuwigd.

Daarna werden we gastvrij ontvangen bij alle families afzonderlijk. Overal werden we in hun hutten binnengenoemd en kregen we nog meer sieraden. Ik denk dat ik iedere sponsor wel iets unieks kan opsturen.

Vanwege de extreme droogte is er in heel Masailand niets meer te eten of te drinken voor het vee. De dieren sterven van uitdroging en honger. En als dat gebeurt verliest een Masai alles. Het vee is hun hele bezit.

Op de terugweg, de volgende dag was ik al gewend aan het stof en spookte er iets anders door mijn hoofd:

Hoe vind ik sponsors voor de 25 Masai kinderen die ik zo mooi op de foto heb gezet??!

Ik houd mij aanbevolen voor uw goede ideeën!

Truus Warrink

Portefeuillehouder Afrika

t.warrink@internationaalhulpfonds.nl

De Hekima Waldorf School in Dar es Salaam, Tanzania

Vorig jaar ben ik vier weken op deze school geweest om de kleuterleidsters te begeleiden en om de 18 weeskinderen die via het IHF gesponsord worden te bezoeken. Die weken vlogen om en niet alles wat ik wilde doen, lukte in die tijd. Omdat ik nu zo 'dichtbij' was, vloog ik van Nairobi naar Dar es Salaam en hoopte dat ik iedereen die ik wilde spreken zou ontmoeten.

Het voelde heel vertrouwd om weer in die zwoele hitte te lopen. Ik kende de weg naar de school, wist waar ik zou slapen en ik had al zo veel vrienden dat het was alsof ik weer thuis kwam. De school had paasvakantie, maar alle leraren waren gewoon alle dagen op school aanwezig. En niet alleen de leraren, er waren ook een paar leerlingen die bijles kregen.

Het was wel erg rustig zo zonder al die kinderen maar iedereen had tijd en ik kon alle gesprekken voeren die ik wilde: met de schoolleider, met het bestuur, met de accountant en de financiële medewerker, met de verantwoordelijke persoon voor de peetschappen en met de voorzitter van de Waldorf Education Trust.

De tuinman was druk bezig in de groentetuin en de chauffeur van de school liet vol trots de nieuwe schoolbus zien. De oude bus

was niet meer te gebruiken nadat hij vorig jaar door een brug was gezakt en in de tussentijd was het vervoer van de kinderen via een verhuurbedrijf geregeld maar nu kunnen de kinderen weer met de eigen bus opgehaald en thuisgebracht worden. Iedereen die hieraan bijgedragen heeft, moet ik van harte bedanken! Hierbij dus: Asante Sana!.

Met Steven Chambo, de schoolleider, ben ik naar Goba gegaan, de plek waar de nieuwbouw komt en ook naar Matenana om daar een BD boerderij te bezoeken.

Verder heb ik de paasdagen doorgebracht met Tanzaniaanse vrienden, ben naar de kerk geweest, heb in de oceaan gezwommen, heb kookles gehad, en kreeg ik overal heerlijk te eten. De gastvrijheid is onovertroffen en bijna wilde ik niet meer weg maar er stond nog een laatste bezoek op het programma: de nieuwe Waldorf Kleuterschool in Arusha.

Truus Warrink

Portefeuillehouder Afrika

t.warrink@internationaalhulpfonds.nl

De nieuwbouw van de Hekima School in Goba

Al een aantal jaren zijn de mensen van de Hekima School bezig om een eigen gebouw op eigen grond te realiseren. De school is nu nog gehuisvest in een fabriek maar om geregistreerd te kunnen worden moet je als school een eigen gebouw hebben. In Goba, een middenklasse wijk ten noorden van Dar es Salaam, is een stuk grond gevonden waarop gebouwd mag worden. Er zitten al een aantal kinderen uit Goba op de Hekima School. Die worden nu iedere ochtend, net als de meeste leerlingen, met de schoolbus opgehaald. Er zijn al aanmeldingen voor de nieuwe school en ik heb mij laten vertellen dat er iemand is die speciaal voor deze school al naar Goba is verhuisd!

De school wil ook graag met een bovenbouw beginnen. Dit zal de eerste vrijeschool bovenbouw in Oost-Afrika worden. Vanuit Kenia en Oeganda is er al veel belangstelling

voor. Er komt ook een internaat voor de bovenbouwleerlingen die van ver komen en voor de weeskinderen die geen familie hebben om hen op te vangen.

Samen met Steven Chambo, de schoolleider, ben ik naar Goba gegaan, naar de plek waar de nieuwbouw komt, een prachtige locatie in het groen. Er staan veel kokosnootbomen waar er jammer genoeg veel van moeten verdwijnen want als een rijpe kokosnoot naar beneden valt en er zou toevallig iemand onder lopen is het leed niet te overzien!

De grond is aangekocht met een lening van 'die Freunde' ons Duitse zusterfonds. Er staat een hek omheen, de eerste steen is al geperst tijdens een officiële bijeenkomst.

Er is water, er staat een container met bouw materiaal, er is al een groentetuin aangelegd, kortom iedereen popelt om met bouwen te beginnen.

In Europa is via 'die Freunde' geld ingezameld en zodra dit overgemaakt wordt, zal er met de bouw gestart worden.

Het gebouw moet snel af anders komt de school in grote problemen: de eigenaar van het huidige schoolgebouw, de fabriek, heeft met ingang van januari 2009 de huurprijs verdubbeld. Dit bedrag is niet meer op te brengen voor de school die geen enkele subsidie ontvangt. Bovendien dreigt er nog meer onheil: als de school dit jaar niet geregistreerd wordt, mogen ze niet doorgaan!

Ik hoop dat als u dit leest er inmiddels volop gebouwd wordt!

Truus Warrink

Portefeuillehouder Afrika

t.warrink@internationaalhulpfonds.nl

De BD boerderij in Matenana, Tanzania

Ewout van Alphen heeft in Tanzania een biodynamische boerderij. Op zijn bedrijf worden dagelijks 100 weeskinderen van 2-7 jaar opgevangen, gevoed en verzorgd. Samen met Steven Chambo, leraar en schoolleider van de Hekima Waldorf School in Dar es Salaam, ging ik naar de boerderij van Ewout van Alphen. We wilden graag contact met hem om te onderzoeken wat de school en het bedrijf voor elkaar zouden kunnen betekenen. Misschien zou het mogelijk zijn om met de zevende klas daar een werkweek te houden?

We vertrokken uit een heet en droog Dar es Salaam en na een dagreis in de bus kwamen we aan in Mafinga in een tropische stortbui die er voor zorgde dat we binnen een seconde doorweekt waren, en het was koud...! De verwarming in de auto die ons ophaalde ging aan, maar de 25 km die we nog moesten afleggen voordat we bij de boerderij aankwamen, bracht ik bibberend door! Gelukkig werden we daar aangekomen verwelkomd door een heerlijk knapperend vuur dat niet alleen ervoor zorgde dat wij ons konden drogen maar waarop ook werd gekookt. Hier, bij de vuurplaats hoorden we Ewouts verhaal:

Ewout is Nederlander van geboorte en heeft jarenlang in Zweden een biologisch

dynamische boerderij gehad. Toen hij in 2004 door Tanzania reisde, kwam hij in een dorpje, zo'n 650 km ten zuidwesten van de hoofdstad Dar es Salaam, een dorpsoudste tegen die hem een indringende vraag stelde: "Wat gaan we doen met al onze weeskinderen? Door de HIV/Aids infectie zijn de ouders van heel veel kinderen gestorven. En niet alleen de ouders, ook de tantes en ooms en verdere familie."

Ewout nam die vraag mee terug naar Zweden en vertelde het verhaal aan wie het maar wilde horen. Mensen wilden helpen. Er werd een stichting in het leven geroepen. Er kwam geld. Maar het belangrijkste was wel dat deze 'boer in hart en nieren' besloot om in het verre Afrika te gaan wonen en op zijn boerderij weeskinderen te helpen.

Ewout heeft nu samen met zijn Tanzaniaanse vrouw, Salome, een bd boerderij waar niet alleen gewassen zoals maïs, tarwe, bananen, uien, kool, tomaten, paprika's, aardappels e.d. uitbundig groeien, maar waar ook 100 weeskinderen van 2 tot 7 jaar overdag opgevangen worden. Op drie verschillende plekken op het bedrijf hebben zo'n 33 kinderen een onderkomen. Ze krijgen kleding, liefde, zorg en natuurlijk ETEN!

De granen en groenten die ze op de boerderij verbouwen zijn voldoende om iedere dag iedereen (100 kinderen + 30 volwassenen!) van eten te voorzien. Het ontbijt is maïspap. De warme maaltijd bestaat meestal uit rijst of dikke maïspap met witte kool, gebakken met ui en tomaat en bruine bonen. De volle borden worden met smaak leeggegeten en als er nog wat eten in de pan overblijft dan wordt er opgeschep tot hij helemaal leeg is. De kinderen gaan aan het einde van de middag terug naar het dorp waar ze wonen bij familie als ze die nog hebben.

50% van de bevolking is geïnfecteerd met HIV/Aids en veel mensen overlijden hieraan.

De volgende dag konden we alles met eigen ogen zien: de maïs, uien, tarwe, bananen, en al die andere gewassen. We spraken met de vrouwen die op het land werken, de kinderen die er spelen en meehelpen op het erf, de Zweedse vrijwilligers die werken in de kinderopvang en we zagen hoe er van de grond stenen worden gebakken voor de bouw. We bewonderden het gezinsvervangende huis in aanbouw, de waterput, de grote pannen op het vuur waarin voor alle kinderen en medewerkers gekookt wordt. Kortom we zagen een levendig bedrijf met vrolijke, hardwerkende mensen.

Toen we met Ewout en Salome spraken over de kinderopvang, bleek al snel dat zij heel graag een peuter- en kleuterschool voor de weeskinderen willen starten. Een gebouw neerzetten is geen probleem. De bakstenen kunnen van eigen bodem - rode kleiachtige grond die prachtige stenen geeft - worden gemaakt. Steven bood aan om twee kleuterleidsters uit het dorp stage te laten lopen op de Hekima Waldorf School en ik zal uitzoeken of het financieel en daadwerkelijk mogelijk is ze

de training in Nairobi te laten volgen. Voor de inrichting van de lokalen vinden we zeker een oplossing!

De volgende dag zaten we al weer vroeg in de bus terug naar Dar es Salaam. Vol verhalen en vol ideeën voor deze boerderij met al haar bewoners en weeskinderen!

En oh ja, die werkweek voor de zeven-deklassers gaat zeker door!

Truus Warrink

De kleuterschool in Arusha, Tanzania

Vorig jaar al had al Sarah Meliara mij gevraagd naar Arusha te komen om een nieuw Waldorf Kleuterschooltje te bekijken. Sarah heeft tien jaar les gegeven op de Hekima Waldorf School in Dar es Salaam en is twee jaar geleden in haar woonplaats Arusha dit schooltje begonnen in een woonhuis.

Toen ik na een dagreis per bus aankwam in Arusha rende Sarah zingend op mij af en sloot mij in haar armen. Met een oude landrover reden we naar Bangata, het dorp waar Sarah woont. Het is hier zo groen! Overal plantages met maïs, bananen, koffie, fruitbomen en bloemen! Sarah bracht mij naar het huis van een pas getrouwd familielid. Hier zou ik de komende dagen verblijven.

Die nacht was het noodweer, ruim een uur hevig onweer en daarna enorme regenval. Ik was blij dat ik onder een stevig dak lag!

Al vroeg de volgende ochtend liep ik naar

het schooltje en zag dat er hele gedeeltes van de weg weggespoeld waren. De zandweg vol kuilen en gaten was nu een bijna onbegaanbare modderweg geworden.

De dag begon met een officiële ontvangst. Ik werd verwelkomd met bloemen en een speech en de plaatselijke fotograaf maakte een foto. Daarna begon de vergadering!

Sarah, Njiku - de beoogde nieuwe eerste-klas leraar - en ik. Het belangrijkste onderwerp was de wens om een lagere school te beginnen. Tijdens onze bespreking konden we de 26 aandachtspunten terugbrengen tot vier categorieën wat opeens een stuk duidelijkheid bracht. Daarna vertelde Sarah mij wat ze allemaal voor mij in petto had voor de eerstkomende vier dagen: besprekingen met ouders en leraren, lesobservatie, de wethouder van onderwijs zou langs komen, er was een afspraak met de architect en met een hoogwaardigheids-

bekleder. Verder had ze nog wat toeristische attracties en een aantal familieleden die mij wilden ontmoeten. Jammer genoeg had ik maar twee dagen en moest ik echt op tijd terug naar Nairobi om mijn vliegtuig te halen...

Veel is wel gelukt:

- De vergadering met de ouders die dolgraag voor hun kind ook een 'Waldorf' lagere school willen.
- De observatie in de klas met de kleuters die het zo naar hun zin hadden en dat lieten zien door hun mooie spel en hun aandacht tijdens het verhaal.
- Het gesprek met vier leraren die dolgraag een baan willen op dat nieuwe schooltje en de opleiding in Nairobi willen gaan volgen.
- Het maken van een plan voor de eerste vier jaren zonder al te grote financiële consequenties.
- Het gesprek met de tuinman over een groentetuin voor de maaltijden van de schoolkinderen.

De wens van de ouders, van de leerkrachten en van Sarah om een eerste klas te starten werd onbewust nog benadrukt door een groepje kinderen in blauwe uniformpjes. Vorig jaar zaten ze op het kleuterschooltje en nu komen ze iedere dag nog even langs om hun oude schooltje en hun kleuterjuf te zien.

Dit was het laatste project dat ik deze keer kon bezoeken. Vroeg in de ochtend vertrok ik twee dagen later weer naar Nairobi om de volgende dag terug naar Nederland te vliegen. vol ervaringen, indrukken en verhalen.

Truus Warrink

Portefeuillehouder Afrika

t.warrink@internationaalhulpfonds.nl

